

2023 EĞİTİM VİZYONU BELGESİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

İSMET KESEN

SETA | PERSPEKTİF

OCAK 2019 · SAYI 226

- 2023 Eğitim Vizyonu belgesi ölçme ve değerlendirme sistemini nasıl ele almaktadır?
 - Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin önemi nedir?
- 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde belirtilen ölçme ve değerlendirme sisteminin hayata geçmesi için izlenilmesi gereken yol nasıl olmalıdır?

GİRİŞ

Peter Drucker'a atfedilen bir söz vardır: "Ölçemediğiniz hiçbir şeyi kontrol edemez, kontrol edemediğiniz hiçbir şeyi yönetemezsiniz" yani "ölçemediğiniz hiçbir şeyi yönetemezsiniz". Yönetim bir karar verme sürecidir. Karar verebilmek için gerekli somut verilere ölçmeyle ulaşılır. Etkili karar, ölçülmüş ve ölçütlerle kıyaslanmış veriler üzerine alınır. Ölçümsüz kararlara önyargı denir. Önyargılar, herhangi bir gerçekliğe ve ölçüme dayanmadığı için belirsizlik doğurur. İnsanların ve kurumların aldıkları kararlar, onların gelecekte nerede olacağını belirler. Fakat çoğu zaman alınan kararlarla elde edilen sonuçlar birbirleriyle uyumsuz. İyi karar, doğru ölçümlere dayanan karardır fakat bu yeterli değildir. Kararın hayata geçirilebilmesi için belirli şartların sağlanması da gerekir.

Milli Eğitim Bakanlığı "2023 Eğitim Vizyonu" belgesiyle eğitim kararlarını bütünsel bir perspektifle yayımlayarak Türkiye'nin eğitim gündemine sunmuştur. Bu yazı Vizyon Belgesi'ndeki ölçme ve değerlendirme sistemiyle ilgili olarak alınan kararların mahiyetini ve uygulanabilirliğini güçlendirmeye yönelik önerileri kapsamaktadır.

2023 EĞİTİM VİZYON BELGESİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME BÖLÜMÜNÜN SÖYLEM ANALİZİ

Milli Eğitim Bakanlığı, yayımladığı 2023 Eğitim Vizyonu belgesiyle Türk eğitim sisteminin geleceğini hangi temeller üzerine inşa edeceğini açıklamaktadır. Eğitim ve öğretimin bütünsel olarak ele alındığı bu belgede, ölçme ve değerlendirme alanı için ayrı bir bölüm açılarak ve yapılması düşünülen değişim ve dönüşümler 4 başlık altında ele alınmıştır:

1. Eğitim kalitesinin artırılması için ölçme ve değerlendirme yöntemleri etkinleştirilecek:
 - a. Sınav sistemlerinin değişimi
 - b. Başarı ölçütlerinin değişimi ve çeşitlendirilmesi
 - c. Süreç ve sonuç odaklı ölçme ve değerlendirme
 - d. Öğrenci başarı izleme araştırması
 - e. Öğrenci başarı izleme araştırması sonuçları üzerinden okullar arasındaki farklılıkların azaltılması çalışması

İSMET KESEN

Fırat Üniversitesi Mühendislik Fakültesi (1994) mezunu olan Kesen, doktorasını (2006) Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü "Eğitim Yönetimi" alanında yaptı. Uzun süre özel sektörde eğitim yöneticiliği yaptıktan sonra Muş Alparslan Üniversitesi (2009) Eğitim Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak göreve başladı. Kanada Toronto Üniversitesi (2011) Ontario Eğitim Çalışmaları Enstitüsü'nde (OISE) bulundu. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nde çalıştı. SETA Eğitim ve Sosyal Politikalar Direktörlüğü'nde araştırmacı olarak çalışmaktadır. Okul yönetimi, öğretmen mesleki gelişimi, algılama ve itibar yönetimi, bilgi ve eğitim felsefesi ve eleştirel düşünme çalışma alanlarıdır.

- f. E-portfolyo sistemi
 - g. Dijital ölçme değerlendirme hakkında velilerin bilgilendirilmesi
2. Öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif etkinlikleri izlenecek:
 - a. Tüm illerde kurulacak ölçme ve değerlendirme merkezleri marifetiyle öğrencilerin sosyal ve eğitsel becerilerinin izlenmesi
 - b. E-portfolyo içerisinde öğrencilerin sosyal, sportif ve kültürel etkinliklerinin izlenmesi
 - c. Bu verilerin çeşitli değerlendirme araçları ile analizi
 3. Kademeler arası geçiş sınavlarının eğitim sistemi üzerindeki baskısı azaltılacak:
 - a. Okullar arasındaki başarı farklarının azaltılması çalışmaları
 - b. Şartları elverişsiz okulların fiziksel ve sosyal imkanlarının genişletilmesi
 - c. Sınavla öğrenci alan okul sayılarının azaltılması
 - d. Bakanlık kaynaklarının adaletli dağılımı
 - e. Öğrencileri akademik, sosyal ve fiziksel olarak destekleyen mekanizmaların bakanlık, il, ilçe ve okul düzeyinde yapılandırılması
 - f. “Okul Profili Değerlendirme Verileri” izlenerek hangi okula ne tür destekler sağlanacağını tespit etmek için karar destek mekanizması oluşturulması
 - g. Elverişsiz koşullardaki ailelerin, diğer bakanlıklarla birlikte oluşturulacak mekanizmalarla desteklenmesi.
 - h. Sınavsız yerleştirme konusunda esnek modeller geliştirilmesi
 - i. Yapılacak olan kamuoyu iletişim çalışmalarıyla, sınava olan ihtiyacın azaltılması için yapılan iyileştirmelere yönelik farkındalığın artırılması

4. Yeterlilik temelli ölçme değerlendirme yapılacak:
 - a. Farklı konu alanlarında yeterlilik tanımları yapılarak standartlar oluşturulacak, müfredatların bu standartlara uygunluğu sağlanacaktır.
 - b. Yapılacak uygulamalarla hedeflenen gruplarda tanımlanan yeterlilik seviyelerine göre öğrenci dağılımları belirlenecek ve öğrenme analitiğine iletilecektir.
 - c. Hedeflenen öğrenci nüfusunun (okul türü, bölge, cinsiyet, sosyoekonomik statü) yeterlilik seviyeleri belirlenecek, yıllar içindeki değişimlerini takip etmek üzere veri üretilecektir.
 - d. Farklı yeterlilik gruplarında bulunan öğrenciler, öğrenme analitiği ile riskleri açısından izlenerek yerinde ve zamanında tedbirler alınacaktır.

2023 Eğitim Vizyonu belgesinde ilk olarak ele alınan konu “Eğitim kalitesinin artırılması için ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin etkinleştirilmesi” vurgusudur. Bu vurgu, yani “ölçme ve değerlendirmeyi eğitim kalitesini iyileştirme amacıyla kullanmayı öne çıkarma” bir paradigma değişimi olarak değerlendirilebilir. Eğitimde ölçme ve değerlendirme üç amaç için yapılır:

- 1. Tanılayıcı değerlendirme:** Bir programa girişte yapılan değerlendirmedir. Öğrencilerin ön öğrenmelerini tanımlamak yani giriş düzeylerinin bilinmesi ile gelişimlerinin değerlendirilmesine temel oluşturmak için yapılır.
- 2. Biçimlendirici (*formative*) değerlendirme:** Program sürecinde yapılan değerlendirmedir. Eğitim sürecinde öğrencilerin öğrenme eksikliklerini ve güçlüklerini belirlemek ve gidermek, öğrenmeleri artırmak, öğrencilere öğrenmelerine ilişkin geri bildirim sağlamak için yapılır.
- 3. Belgeleyici (*summative*) değerlendirme:** Programın sonunda yapılan değerlendirmedir. Öğrencilerin kazandığı bilgi, beceri ve davranışları

ölçmek amacıyla yapılır. Öğrencinin başarılı ya da başarısız olduğuna ilişkin yargı oluşturma sürecini içerir.

Eğitim sistemimizde yürütülen geleneksel ölçme ve değerlendirmeler yıllardır genel olarak öğrenci, öğretmen ve okulların başarı düzeylerini belirlemek için tanılama ve belgeleme amaçlı olarak yapılmaktadır. Gelişim amaçlı biçimlendirici ölçme ve değerlendirme ihmal edilmektedir. Bu sebeple 2023 Eğitim Vizyonu belgesinin ölçme ve değerlendirme uygulamalarıyla ilgili bu vurgusu önemli ve değerlidir.

Vizyon Belgesi'nin sınav sistemlerinin değiştirilmesi vurgusu önemli ve eğitimi tetikleyicidir. Sınavlar uygulama, analiz, sentez boyutlarında ve 21. yüzyıl becerileri olarak yaygınlaşan “eleştirel düşünce, karmaşık problem çözme ve yaratıcılık” gibi becerilerin kullanılmasıyla çözülebilecek düzeyde tasarlanabilirse öğrenci gelişimine önemli katkı sağlayabilir. Ayrıca ders içeriklerinin ve öğretim yöntemlerinin olumlu yönde değişim ve dönüşümünü de zorlayabilir. Soru dönüşümüne şu kritik husus da mutlaka eklenmelidir: Sınıf ve gerçek hayat arasındaki uzaklığın kapatılabilmesi için sınav sorularının mümkün olabildiği oranda güncel hayat sorunları üzerinden tasarlanabilmesi. Çünkü ancak müfredat ve soruların gerçek hayatla bağı güçlendikçe öğrencilerin okul bağlılığı güçlenebilir.

Vizyon Belgesi'nde “öğrenci başarı izleme araştırması” yapılacağı vurgusu her ne kadar notlama yapmadan öğrenci izleme olarak düşünülmekteyse de Vizyon Belgesi'nin temel felsefesiyle tam olarak uyuşmamaktadır. Vizyon Belgesi öğrenci başarısını daha çok beceri ve sosyal gelişim üzerinden temellendirmek istediğini vurgulamakta, başarı izleme araştırması ise akademik başarı üzerinden değerlendirme oluşmasına yol açma potansiyeli taşımaktadır. Bu dengenin kurulmasında daha hassas çalışılabilir.

Vizyon Belgesi'nde vurgulanan “öğrenci başarı izleme araştırması sonuçları üzerinden okullar arasındaki farklılıkların azaltılması” çalışması tartışılması gereken ve çokça çalışılması gereken bir konudur. Bu çalışma okullar tarafından öğrenildiğinde, öğrenci başarılarında gerçekçi olmayan sonuçlara yönelmesi-

ne sebep olabilir. Okulları öğrenci başarısı üzerinden kıyaslamak Vizyon Belgesi felsefesiyle çelişmektedir. Okullar arasındaki farklılıkları azaltmaya çalışmak, başarı düzeyi düşük okulların yükselmesinden çok başarılı okulların seviyelerinin düşmesine yol açabilir. Okulların kendi bağlamında kendi potansiyellerini bulmalarına çalışmak daha adil ve gerçekçi bir hedeftir. Okullar arasındaki farklılıkları kapatmak hedefi, okulların kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmesini sağlamak şeklinde revize edilebilir.

Vizyon Belgesi'nde vurgulanan “öğrencilerin e-portfolyo sistemi ile takip edilmesi” hedefinin gerçekçiliği ve anlamlılığı tartışılmalıdır. Çünkü doğru, güvenilir, geçerli veri tutabilmek hala bir sorundur. Ayrıca yanlış ve yanıltıcı veriler bazı öğrencileri olumsuz etkileyebilir ve hukuksal sorunlar doğurabilir. Anlamlı olmayabilir çünkü veliler ve öğrencilerde portfolyo doldurma yarışı oluşmasına, dersaneler gibi yeni bir sektör doğmasına sebep olabilir. Çok fazla veri, veri çöplüğü oluşmasına ve verilerle eylemler arasındaki ilişkilerin kaybolmasına sebep olabilir. Eğitimde fazla veriyle uğraşmak yerine sade ve hedef odaklı verilerle yetinmek daha anlamlı olabilir.

Vizyon Belgesi'nde vurgulanan “tüm illerde kurulacak ölçme ve değerlendirme merkezleri marifetiyle öğrencilerin sosyal ve eğitsel becerilerinin izlenmesi” konusunun da gerçekçiliği ve faydası tartışılmalıdır. Bu merkezlerin daha çok okul gelişimine yoğunlaşması, okul yönetiminin de öğretmen ve öğrenci gelişimine yoğunlaşması daha akılcı bir yöntemdir. Aksi takdirde okulun etkisi azalabilir ve hiyerarşik karmaşa ortaya çıkabilir.

Vizyon Belgesi'nde vurgulanan “öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerinin merkezi olarak izlenmesi portfolyolarda saklanması ve değerlendirilmesi” konusunun anlamlılığı tartışılmalıdır. Aşırı merkezî yapıya, aşırı kontrolcülüğe, gerçekçi olmayan, niteliksiz etkinliklerin yaygınlaştırılmasına hatta faydasız bir sektörlaşmeye yol açabilir.

Üçüncü maddede belirtilen “kademeler arası geçiş sınavlarının eğitim sistemi üzerindeki baskısının azaltılması ve alt maddeleri” konusu tartışılması gere-

ken en önemli sorun alanlarından biridir. Bu alt maddelerden bazıları ölçme ve değerlendirmeye doğrudan ilgili değildir. Yönetimsel sorunlarla ilgilidir ve merkez ve taşra teşkilatlarında yapılacak yönetsel iyileştirmeler ve sadeleştirmelerle bu sorunlar çözülebilir.

Fakat geçiş sınavları kolaylıkla çözülebilecek bir sorun değildir hatta çözülmesi gereken bir sorun olup olmadığı tartışılmalıdır. Türkiye aristokratik bir sınıflandırmaya dayalı olmayan adalet ve eşitliğin baskın olduğu bir sosyal sisteme sahiptir. Türkiye’de sosyolojik tabakalaşma, insanların hayatlarını kolaylaştırmak ve daha nitelikli yaşayabilmek arzularını eğitim yolu üzerinden karşılamasıyla oluşmaktadır. Bu da Türkiye’nin vatandaşlarına sunduğu en önemli ve ayrıcalıklı imkandır. Bu durum, daha çok çalışan, sabreden, emek harcayan kişilerin daha nitelikli hayat yaşamasına, daha nitelikli hizmet ve ürün üretmesine ve doğal olarak bütünsel kalkınmanın sağlanmasına imkan vermektedir. Okullar arasındaki farklılıklar ne kadar azaltılırsa azaltılsın bu sorunun çözülmesi zordur.

Nitelikli meslek sayısı sınırlıdır. Doğal olarak herkes bu sınırlı meslekler için birbirleriyle yarışacaktır. Fakat buralarda istihdam edilecek insan sayısı da sınırlıdır. Bu durum bir yarışma sistemini doğurmaktadır. Sınavlar kolay olsun zor olsun, okullar arasında fark çok olsun az olsun bu yarış olacaktır. Önemli olan yarışın nitelikli olanları, becerisi yüksek olanları, emek harcamış olanları ve sabredebilenleri seçebilmesidir.

Bu sorunun çözümü topyekun bir zihniyet değişimiyle mümkün olabilir. Düşük itibarlı meslekler kategorisine giren mesleklerin kazanç ve itibarları yükseltilirse ki bu eğitim sistemini aşan bir durumdur, bu mesleklere yönelim ve tatmin duygusu artacağından yıkıcı rekabet biraz azaltılabilir. Ama yine de eğitim sistemi iyi öğrencileri nitelikli mesleklere yönlendirebilmelidir.

Dördüncü maddede bahsedilen “yeterlilik temelli ölçme değerlendirme yapılması” konusu hem biraz kapalı kalmış hem de çok aşırı biçimlendirici, kontrol edici, zoraki yönlendirici bir izlenim doğurmaktadır. Bu alanın daha açılması ve belki biraz esnetilmesi gerekebilir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMENİN ÖNEMİ

Eğitim uygulamalarında ölçme ve değerlendirmenin yer, anlam ve öneminin tam olarak belirlenebilmesi, ölçme ve değerlendirmenin etkin olarak kullanılabilmesi için öncelikle eğitim ve öğretim kavramlarının farklılığının uygulanabilir boyutta kavranılması gerekir.

Eğitim ve öğretim kavramlarıyla ilgili literatürde birçok tanımlama yapılmıştır. Bu tanımlamalar genellikle tanımın yapıldığı dönemin ihtiyaçlarını karşılamak üzere yapılmıştır ki doğal olarak doğru bir yaklaşımdır. Fakat kendi dönemleri için doğru olan bu tanımlamalar bugünün dünyası için eksik hatta yanlış bile olabilmektedir. Hala kitaplarda kullanılan tanımlamalar ve doğal olarak okullara yansıyan eğitim öğretim uygulamaları, sanayi dönemi ihtiyaçları için geliştirilmiştir. Eğitim sistemindeki başarısızlık ve uzun süredir yapılan değişim ve dönüşüm arayışlarının sebebi aslında bu sorunun yansımalarıdır denilebilir. Yani kuram ile uygulama arasındaki tutarsızlık, sınıf içi ile gerçek dünya arasındaki uzaklık, eğitim öğretime yaklaşımın güncel olmamasından kaynaklanmaktadır.

Sanayi dönemi toplumu için insanda istendik yönde davranış değişikliği olarak tanımlanan eğitim kavramı günümüz insanına hitap etmediği gibi buna maruz kalan insanda istenmedik yönde sonuçlar bile doğurabilmektedir. Bu nedenle eğitim kavramının güncellenmesine ihtiyaç vardır. Günümüz şartları bağlamında eğitim ve öğretim kavramları genel olarak şöyle tanımlanabilir:

Eğitim: İnsana, içinde saklı olan insani değerleri hatırlatma ve insanda bu değerlere yönelik farkındalık oluşturma işi.

Öğretim: İnsana içinde bulunduğu bağlamın gerektirdiği becerileri kazandırma işi.

Bu tanımlar dikkatlice analiz edildiğinde eğitim işinin bilimsel bir karakterden daha çok sanatsal bir karaktere sahip olduğu, öğretim işinin ise bilimsel bir özellik barındırdığı rahatlıkla görülebilir.

O halde ölçme ve değerlendirme uygulaması, daha çok eğitim etkinlikleri üzerinde değil, öğretim etkinlikleri üzerinde yapılabilir. Çünkü sanatsal bir

etkinliğin ölçülmesinin bilimsel ölçütlerce yapılması çok zordur. Ancak sanatsal derinliğe sahip kişilerce eleştiriye tabi tutulabilir. Öğretim etkinliği ise bilimsel bir özellik gösterdiğinden ölçme ve değerlendirmeyle etkin olarak değerlendirilmelidir.

Ölçme; bilgi, beceri ve tutum üzerine ampirik verilerin belgelenmesi ve kullanılmasını içeren sistematik bir süreçtir. Eğitimde ölçme yapılmasının temel amacı öğrencinin öğrenme kapasitesini geliştirmeye çalışmaktır. Bu vurgu 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde vardır ve yoğun bir şekilde buraya odaklanılmalıdır.

Öğretim sürecinin temel bileşeni olan ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin öğrenme durumlarını belirlemek, öğretim yöntemlerinin etkililiğini anlamak ve öğretim programının kuvvetli ve zayıf yanlarını ortaya çıkarmak için yapılır.

2023 EĞİTİM VİZYONU BELGESİNDE BELİRTİLEN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SİSTEMİNİN UYGULANMASI ÜZERİNE ÖNERİLER

Kurumlarda yöneticilerin aldıkları kararların hayata geçmemesi sık rastlanan bir durumdur. Bu durum karar alınırken gerekli şartların yerine getirilmemesinden kaynaklanır. Peter Drucker, “Effective Decision” makalesinde bir kararın beş şartı olduğunu anlatır. Etkili karar almak için Drucker’ın sözünü ettiği, olmazsa olmaz şartlar¹ eşliğinde Milli Eğitim Bakanlığı 2023 Eğitim Vizyonu belgesinin uygulanabilirliğine ilişkin aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

1. Karar alınacak konu, bir istisna mı yoksa her yerde görülen standart bir konu mu?

Bir okulun veya eğitim sisteminin karşılaştığı sorunların neredeyse tamamı daha önce başka okulların veya eğitim sistemlerinin de başına gelmiş sorunlardır. Dolayısıyla bu sorunların çözümleri de standart yani jenerik çözümlerdir. Karar almanın birinci kuralı, insanın içinde bulunduğu durumu sadece kendisinin başına gelmiş bir istisna olarak görmeyerek bunun jenerik bir

durum olduğunu ve çözümünün de jenerik olduğunu bilmesidir. Bu, sorunlara doğru tanı koymayı ve buna uygun etkili kararın ne olduğunu belirlemeyi gerektirir.

Bu açıdan değerlendirildiğinde, Türk eğitim sisteminin geliştirilmesi için ölçme ve değerlendirme alanında alınan/alınacak kararların, yapılacak düzenlemelerin bize özgü olması düşüncesi doğru olmayabilir. Tüm dünyada eğitim alanında yaşanan sorunlar ve tartışmalar ne ise bizde de aynı şeyler olmaktadır. Ölçme ve değerlendirmeyle ilgili bulunmuş genel çözümler, bizim için de geçerli çözümler olabilir. Eğer eğitimin amaç, içerik ve yönteminde evrensel gelişmeler üzerinden değişim ve dönüşümler yapılıyorsa ölçme ve değerlendirme için de evrensel çözümlerden istifade edilebilir.

2. Hangi sonuçlara ulaşmak hedefleniyor?

Karar almadan önce neyin hedeflendiği belirlenmelidir. Karar alırken arzu edilen sonucun ne olduğunu net bir şekilde belirlemek, karar almanın temelini oluşturur.

2023 Eğitim Vizyonu belgesinin ölçme ve değerlendirme bölümünde çoklu amaçlar/kararlar arasında temelde ne hedeflendiği gizli kalmaktadır. Çünkü çok sayıda amaç ve alt amaç arasında temel amaç kaybolabilmektedir. Bu sorundan kurtulabilmek için ölçme ve değerlendirme farkındalığı oluşturma ve uygulama çalışmaları sürecinde şöyle bir vizyon cümlesi geliştirilebilir: Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin amacı öğrencinin öğrenme kapasitesini geliştirmeye çalışmaktır.

Yalın, hedefi net belirleyen, tüm etkinliklerin varacağı yeri basit olarak gösteren böyle bir vizyon cümlesiyle iki fayda elde edilmiş olur: 1) Yerel uygulayıcılar, her adımı belirlenmiş bir süreçte pasif takipçi olarak konumlandırılmamış olur. 2) Yerel uygulayıcıların her birine özgürlük alanı açarak vizyon cümlesi ekseninde diğer tüm gelişmeleri kendilerinin yaratıcılığıyla geliştirebilmelerine imkan sağlanmış olur.

3. Doğru karar/Kabul edilebilir karar

Genellikle karar alınırken pragmatik düşünülerek “doğru kararlardan” ziyade “uygulanabilir kararlar” alma eğilimi vardır. Yani daha karar alma aşamasında dayken yöneticiler içinde buldukları şartları dikkate

1. Temel Aksoy’un ilgili yazısından uyarlanmıştır: Temel Aksoy, “Doğru Karar Nasıl Alınır?”, 30 Ekim 2018, <https://www.temelaksoy.com/dogru-karar-nasil-alinir/> (Erişim tarihi: 7 Aralık 2018).

arak doğru karardan taviz verirler. Bu pragmatik yaklaşım, doğru karara varılmasını engelleyebilir. Sürekli pragmatik davranmak, şartlara ve kişilere uygun kararlar almak, kararın etkisini azaltır. Deneyimli yöneticiler, her kararın süreçte taviz verilerek uygulandığını zaten bilir. Fakat doğru kararı almakla, kararı uygularken taviz vermek arasında fark vardır.

Bu açıdan değerlendirildiğinde 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde ölçme ve değerlendirmeye ilgili kararlar “doğru karar” olarak alınmıştır. Pragmatik davranılmamıştır. Fakat bu kararlar daha çok genel ve soyut kararlardır. Bu kararların uygulama aşamasında alınacak somut kararların da aynı ilkeye uygun olarak alınması, uygulamada eksiklik ihtimali olsa bile karar kısmında ideal olana işaret edilmesine dikkat edilmelidir.

4. Kararı uygulamak

Bir eğitim yöneticisinin veya politika yapıcısının sadece karar alması yetmez. Bu kararlar hakkıyla uygulandığında sonuç alınabilir. Uygulama disiplini ve iş birliği kültürüne sahip olmak en az strateji kadar önemlidir. Bunlar ancak birbirleriyle etkileşim içinde olduğu zaman başarı sağlanır. Şu aşamalar önemlidir:

- Bu karardan kimler bilgi sahibi olmalı? Ölçme ve değerlendirmeyle ilgili alınan yeni kararların okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler, rehber öğretmenler ve velilerce bilinmesi, kavranılması gerekir.
- Karar iyi anlaşılabilir mi? Karar tam olarak hangi işin, nasıl yapılmasını istemektedir? Ölçme ve değerlendirmeyle ilgili alınan kararların öğretmenler tarafından çok iyi anlaşılması gerekir. Çünkü öğretmenlerde ölçme ve değerlendirme uygulamalarıyla ilgili yılların

alışkanlığı vardır. Bu alışkanlığın değiştirilmesi için öğretmenlere çok yoğun bilgilendirme ve uygulama deneyimleri yaşatılmalıdır.

- Alınan kararı kimler uygulayacak? Bunlar doğru insanlar mı? Ölçme ve değerlendirme komisyonları, okul yöneticileri ve öğretmenler arasında görev dağılımları ve sorumluluklar net bir şekilde belirlenmelidir.

5. Geri bildirim ve kararın takibi

Ölçme ve değerlendirmeyle ilgili yeni kararların izlenmesi ve uygulamaların doğru yapıp yapılmadığının geri bildirimlerinin alınması gerekir. Geri bildirimler okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler, veliler ve tüm eğitim paydaşlarından alınmalıdır. Sadece hedeflenen sonuçların alınıp alınmadığını bilmek değil, uygulanmayan kararların neden uygulanmadığını anlamak için de geri bildirim şarttır. Ama hiç bir geri bildirim, kararı alanların uygulamayı kendi gözleriyle görmesi kadar etkili değildir. Bunun için eğitim yöneticilerinin, politika yapıcıların sahaya inmeleri gerekir.

Ölçme ve değerlendirmeyle ilgili olarak 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde alınan kararların hayata geçebilmesi için 5 şartın hepsinin birlikte yerine getirilmesi gerekir. Fark yaratmanın ve başarının anahtarı sadece vizyon, karar, strateji değildir. Başarılı olanla olmayan arasındaki farkı yaratan uygulamadır. Eğitim yöneticilerinin ve politika yapıcıların ana görevi uygulama disiplini hayata geçirmektir.

Eğitim sisteminin temel birimi okuludur. Ölçme ve değerlendirmeyle ilgili yapılacak tüm değişim ve dönüşüm işlerinin okul merkezli olarak, okulu güçlendirerek ve okul düzleminde uygulanmasını sağlayarak yapılması başarıya ulaşmak için en kritik noktadır.

